

НАЧАЛОТО НА УЧЕБНАТА ГОДИНА И ПРОБЛЕМИТЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

Напоследък особено силно започва да се чувства липсата на квалифицирани технически специалисти, но това не се отнася само за инженерните кадри, но обхваща почти всички сфери на живота у нас. Разбира се всичко започва с образованието, но особено остро това се свързва с липсата на кадри с висше образование способни да решават не само теоретично, но и практически възникващите проблеми.

Изключително важна в това отношение е ролята на Висшите училища подготвящи студентите за придобиване на реални знания и успешната им адаптация при започване на работа. Тук трябва да се постави акцент не е само върху теоретичните знания, но и практически умения, при което всичко това се обвързва с конкретните потребности на реалните нужди на обществото. Държавната политика в това отношение е главният указател задаващ приоритетите в развитието на страната и необходимостта от съответното кадрово обезпечаване. Естествено всичко това е обвързано с нуждите на бизнеса и пазарната икономика. Изискванията към ролята на Университетите при подготовката на кадри сега многократно се засилва, защото това е свързано с високата отговорност пред специалистите изпълняващи дейности в областта на проектирането, което е една от регулираните професии. Същевременно Висшите училища, работещи в условията на пазарна икономика, все по-често започват да създават кадри, които практически не могат да се реализират. На пазара на образователни услуги сега се предлагат обучителни програми от типа на: „инженер по общо инженерство“, „инженер - мениджър“ богато разнообразие от различни видове „специалисти“. Често се среща не само несъответствие, но и пълно разминаване между двете степени „бакалавър“ и „магистър“. Всичко това затруднява неимоверно завършващите висшестепенни да се реализират успешно на пазара на труда. Съвсем не звучат оптимистично думите на един дипломиран се инженер по „общо инженерство“ - „завърших нещо, за което после разбрах, че е като „всичкология“ и от това никой няма нужда“. Паралелно с това към завършилите висше образование и навлизаци в реалния живот се поставят изисквания не само към нивото на теоретичните познания в дадената сфера на работа, но и много добри практически знания. Затова е необходимо висшите училища предварително при постъпването на студентите да ги запознават с перспективите за работата, която реално могат да упражняват след завършване на висшето си образование.

В заключение, от всичко посочено по-горе, ясно изпъкна изискването образователната система да подготвя кадри с необходимата квалификация и знания, отговарящи на фактическите потребности на обществото и бизнеса.

Все по-остро започва да се усеща изтичането на млади и способни високо квалифицирани специалисти извън границите на страната. Все още отделни фирми явно не разбират това, защото младите хора напускат преди да са постъпили в съответните Висши училища да следват у нас. От друга страна завършили младежи напускат, още преди да са започнали работа. Много от тези бъдещи специалисти биха останали тук, ако усещат едно добронамерено и позитивно отношение. Не всички са привлечени от високото заплащане на труда някъде другаде. В това отношение може да се отбележи, че в съседна Македония, лично Президентът на

републиката връчва златни пръстени със специален монограм на най-добрите студенти. Това е изключително признание за труда положен от тези млади хора по време на следването им.

В живота се решават винаги конкретни проблеми, но трайните и далновидни решения са ориентирани съобразно бъдещето. Образованието трябва да се ориентира в две основни направления – първоначална широкопрофилна подготовка и следваща специализация с много практика, която да е в полза на завършващите студенти за успешната им реализация на пазара на труда.

В университетите да се предлага високо качество на образованието – „малко, но от класа“.

Доближаващият се до идеалния образ на съвременен инженер-проектант е всеки специалист, който с желание, разбиране и лекота усвоява нови знания, умело ги преработва и прилага за решаване на дадения проблем, като същевременно работи в екип, не се изолира от колегията и може да общува с всички. Защото знаещият и можещ специалист не е затворен само в тесните рамки на екрана на компютъра, а осъществява постоянен досег и с всички изпълнители, реализиращи определените технически решения в реалността.

Три вектора определят посоката на нашите млади – това е:

- образованието, което се предлага,
- миграцията,
- заплащането.

Много важно е да има стратегическа цел при ръководенето на процесите, защото само така ще имаме ясна визия за бъдещето. Всеки ръководител трябва да може да решава компетентно поставените задачи, а да не се занимава с разпределяне броя на метлите на чистачките, защото това е управленска безпомощност. Затова е важно още в процеса на обучение да се подготвят високо квалифицирани специалисти нужни на страната ни, които да остават тук, а не 20% от завършващите средно образование да отиват в чужбина.

д-р инж. Иван Каралеев